

सप्तमि ननु मीया जगत्तु यी संज्ञकं न हरेत्तु ॥ सा च
 द्विरात्राभिगताभिधेयानि शीघ्रयेः जेतुं त्रयेः परेव
 इति जन्माष्टमी निर्रायः मादस्य शुक्रावयुषं त्रये २
 या अष्टिव्रतं तत्र जगत्तु नो द्राः मया नृजगत्तु नो द्राः
 सदात्री कालो नृया नो रातर्जिता नो स्य इति काले
 पंचमी निर्रायः सप्तमी पूर्वमी मादस्य शुक्रावयुषं त्रये
 तदेव पूर्वा नितरां विधेया कृत्वाष्टमी स्य नृजगत्तु नो द्राः
 २ मेता कृत्वाष्टमी पूर्वयुता तवभ्यां १० इति दुर्वाष्टमी नि
 रायः सप्तमि मादस्य चतुर्दशी या कृत्वाष्टमी स्य नृजगत्तु नो द्राः

पराविद्येयाविनिश्चयोपविदुषामप्रभोक्तः ॥५॥ इति भाष्यम्
 तृतीया निरीयः नत्रोच्यते अभिचपत्तगावेपंचमो निरीयः
 जोविचिंत्या ॥ मन्मन्तगास्तानितराविद्येयाः ॥ इति
 उच्यते महांतः इति तागपंचमो निरीयः तस्मात्तद्व्यति
 दुल्लाघतस्याद्या जीयते मादृपदस्य कृत्वा ॥ तस्मात्तद्व्यति
 म्निप्रवर्त्यै रत्रप्रपारां विद्युदशनिच ॥६॥ इति
 निरीयः स्यात्पंचमाद्यादश नादिकातो नोच्यते
 दृपदस्य कृत्वा ॥ परावृत्तपोष्यास्तत्राष्टिकेयं परावृत्त
 म्नाश्रान्तपरावृत्तमिति ह्यवसीति निरीयः नत्र

श्रमं गता ॥ चाद्रस्य शुक्राणि मुनिः शरीरं रेवसाया हृता
 नमो ११ इति चतुर्दशी निरुपेयः इषस्य कृत्वा खलु चा
 द्दश्या महरमाया प्रतिभिः प्रदिष्टा निनिर्महर्तः प्रभि
 ः निमित्तं चन्द्रो दया क्षरक मोक्ष कांजी १२ इति महा
 चन्द्रोदयः ॥ उर्जस्य कृत्वा खलु या चतुर्थी बन्दोद
 यः ॥ तिज्जगत्ता वक्ष्या ये च व्यविधं स विधौ स प्रथमं
 जोही ॥ तं वेदमपि प्रदिष्टं १३ इति कार्तिक कृत्वा चतुर्थी
 निमित्तं ॥ दशम्या श्विजया जिघ्यायां पूर्वा न्विताया
 जगत्ता ॥ काले पूर्वा विदध्या न्वितायाः प्रसङ्गा पूर्वा विद
 ध्या ॥ पूर्वा विदध्या १४ इति विजय दशमी निरुपेयः सर्वो

उताभयेदुःभूतेनचाष्टादशनाडिकाश्चेत २२ इति वटपूजा
 निरुद्धि या कृतांतिके प्राप्तिं तां निचयेया प्रदोषागापंचदशी
 मनुजे तस्यापुन्योत्तरवलु दीपदानं पूर्योतिश्रीर्थेऽर्च
 नमस्वि कायाः २३ इति दीपदान निरीयः संक्रांतिकाया
 पुनराजनाडिकाः पुरया मता षोडशोऽशो सजोऽनि
 श्रीरुद्रोऽर्घ्यं स क्रमश्चेत्पुण्यं तदा पूर्वदिनांत्यभागे
 २४ ॥ परेयदा संक्रमं निशीयात्पूर्वे विभक्तं नदया
 सरस्य ॥ पूर्योतिश्रीर्थे यदि स क्रमेण चेदि नक्षत्रं पुरयं
 नदं नदं २५ इति संक्रांति निरीयः श्रुतिव्यंतापरादि

मासेसितपंचदश्यां पूर्वा नित्यां तत्राहोविकाया यदा
 सानेचबुधः प्रदुष्यति दाहपुराराधोवदोवदन्ति १७ इति
 होलीदाहनिरीयः मध्याह्नत्रे तस्य सितचतुर्थी तस्यां
 तस्यां दशराजोरिकायाः ॥ पूज्यो नगाधी मासुता महेशोपका
 न्नामिषा न विमिश्रपुष्पैः २० इति गरागोरिनिरीयः न न स
 सितारुपपराहगा यां स दध्नं पंचदशीतिथौ स्यात् ॥
 रक्षाभिषेकायां प्रातयचविधिः ॥ २१ इति पंचदशविनिस्चयेन
 २१ इति रक्षाबंधननिरीयः ज्येष्ठशुक्लपक्षे सिततंतसतंतं
 विद्वत्पुत्रादौ दिशतिथौ पुत्रान्न तस्यार्चने पूर्व

नेशावरैर्युतासितेपंचदशोत्तुमाश्च॥ योष्येदिनांकीदयसंज्ञ
 कोपेनिकाचोहिनेनुमहोदयस्वात् इत्यर्जोदयतिरायः प्रा
 ग्ग्राह्यामानेज्यहोरोरवीन्दोस्वातंभवेज्जोप्रविद्यस्तुग्राह्ये
 तान्यभिदध्यातुनिप्रचामानेमुक्तःपुनःस्नात्वावाधिवि
 दिना॥ २९ ज्यहोरोरवीन्दोःक्रमशोत्तुपानात्पूर्वेनुधोयात्र॥ ५॥

४ नेशावरैर्युतासितेपंचदशोत्तुमाश्च॥ योष्येदिनांकीदयसंज्ञ
 कोपेनिकाचोहिनेनुमहोदयस्वात् इत्यर्जोदयतिरायः प्रा
 ग्ग्राह्यामानेज्यहोरोरवीन्दोस्वातंभवेज्जोप्रविद्यस्तुग्राह्ये
 तान्यभिदध्यातुनिप्रचामानेमुक्तःपुनःस्नात्वावाधिवि
 दिना॥ २९ ज्यहोरोरवीन्दोःक्रमशोत्तुपानात्पूर्वेनुधोयात्र॥ ५॥

5

